

a
ka
de
miEĞİTİM
VE GENÇLİK
GAZETESİ

Okula hazırlıkta anaokulunun rolü

Yapılan araştırmalara göre okul öncesi eğitim alan çocukların okula devam oranları ve akademik başarıları, okul öncesi eğitim almayan çocuklardan daha yüksek

BEBEKLİK ve erken çocukluk dönemini kapsayan 0-6 yaşları çocuğun en hızlı gelişim gösterdiği dönem. Çocuğun bu dönemde yaşadığı deneyimler, sonraki yaşamının temelini oluşturuyor. O nedenle bu dönemde alınan eğitim çok önemli.

Peki eğitim nerede verilmeli? Evde mi, okulda mı? Bu soruyu DBE Davranış Bilimleri Enstitüsü'nden Uzman Klinik Psikolog Ash Kızıltoprak Tuna'ya sorduk. Okul öncesi eğitimin önemiyle ilgili bilgi aldık.

Okul öncesi eğitim neden önemli?

Çevresel koşullar ne kadar olumlu yönde olursa olsun, bir çocuğa anne ya da bakanı ile ev ortamında sağlanabilecekler okul öncesi eğitimin yerini tutamaz. Bu çocuklar pek çok temel kavramı öğrenerek bilişsel becerilerini, dil becerilerini geliştirirler, özbakım becerileri, kaba ve ince motor becerileri gelişir. Bireyselleşirler, sosyalleşirler ve ilkokula duygusal ve akademik anlamda daha hazır bir şekilde başlarlar.

Yapılan çalışmalar, okul öncesi eğitim alan çocukların okul devam oranlarının ve akademik başarılarının okul öncesi eğitim almayan çocuklardan daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bir genelleme yapmaksızın, her çocuğun kendine özgü yetenekleri, kişisel özellikleri ve gelişim farklılıkları olduğunu göz ardı etmeden, edindiğimiz tecrübeler herhangi bir okul öncesi eğitim deneyimi olmayan çocuğun, ilkokula başlama sürecinde gerek anneden ayrılma konusunda gerekse akademik anlamda zorlanabileceğini göstermiştir.

Kaç yaşında çocuk okulla tanışmalı?

Eğitim doğumla başlayan ve ömür boyu devam eden bir süreçtir. Bebekler doğduklarında ihtiyaçları olabilecek tüm bilgi birikimine sahip değildirler ve beyin henüz gelişimini tamamlamamıştır. Bebeklik ve erken çocukluk dönemini

kapsayan 0-6 yaşları çocuğun en hızlı gelişim gösterdiği dönemdir. 0-3 yaş arası çocuğun annesi ya da temel bakım veren kişiyle kurduğu ilişki, yaşadığı deneyimler, etkileşimler, duygusal-fiziksel ihtiyaçlarının karşılanması ve güvenli bağlanmanın oluşumu, onun sağlıklı gelişimi için ilk adımları oluşturur.

İkinci yılla birlikte çocuklar zihinsel, fiziksel, duygusal alanlarda gelişim göstermeye başlar, kaba motor gelişimleriyle birlikte hareketlilik kazanır, çevrelerinde olup bitene ilgilenebilir ve bunlara tepki göstermeye başlarlar. Bu nedenle, 1,5-2 yaş ve 3 yaş döneminde çocuklar anneli oyun

Anaokulu seçerken nelere dikkat etmeli

Öncelikle, çocuğumuzu tanımak, onun ilgi alanları ve beklentilerini bilmek; ben veli olarak okuldan neler bekliyorum, ihtiyaçlarımız neler, gibi sorulara yanıt vermek, gerekli ise bir uzmandan destek almak; sonrasında uygun olan kurumların listesini çıkarıp, çocuğumuzla birlikte onları ziyarete gitmek atılacak ilk adım olabilir. Sonrasında; okulla ilgili olarak düşünülmüş ve cevaplanması gereken sorular şöyle:

- ◆ Okul ve sınıf mevcudu, sınıflara kaç öğretmen düştüğü?
- ◆ Özel eğitim sistemi var mı?
- ◆ Ulaşım nasıl sağlanıyor?
- ◆ Bir psikolog ya da psikolojik danışmanı bulunuyor mu?
- ◆ Güvenlik önlemleri ve hijyen koşulları nasıl?
- ◆ Eğitim materyali yeterli mi? Örneğin oyuncaklar tahtadan mı plastik mi?
- ◆ Yemekler nerden nasıl temin ediliyor?
- ◆ Tuvalet eğitimi veriyorlar mı? Eğitimcilerin disiplin anlayışı nasıl? Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı mı?
- ◆ Okul velilerden neler bekliyor? Maddî olarak bütçemize uygun mu?

Bu yanıtlar sonrasında okullar arasında karşılaştırmalar yapmak, en uygun olanı seçmekte kolaylık sağlayacaktır. Ayrıca hem çocuğun hem de velinin okulu beğenmesi ve güvenmesi de önemli.

gruplarına katılabilirler. Burada pek çok alanda bilgi ve beceri kazanırken aynı zamanda yaşlarıyla sosyalleşme imkanı da bulurlar. Bu dönemde güvendikleri ve sevdikleriyle bir kişiyle bu tarz etkinliklere katılım, onlara en sağlıklı öğrenme ve deneyimleme fırsatını verecektir.

Daha sonraki dönem olan 3-6 yaşlarında, çocuktan çocuğa değişebilecek bireysel farklılıkları da göz önünde bulundurarak, yavaş yavaş geçiş sağlanarak 5 yarım gün ya da 3 tam gün şeklinde yuva ve anasınıfına gidilmesini önerebiliriz.

Okul öncesinde nasıl bir eğitim verilmeli?

Okul öncesi eğitim çocuğu zihinsel, fiziksel, duygusal açıdan besleyebilmeli, etkileşimlere fırsat vererek çocuğun sosyalleşmesini desteklemelidir. Çocukta kalıtsal olarak var olan özellikleri ortaya çıkartabilmelidir. Her çocuğun "birceik" olduğunu unutmadan, bireysel farklılıkları, gelişim özellikleri, kişisel özellikleri, yetenek ve becerileri göz önünde bulundurması oldukça önemlidir. Bununla birlikte çocukta özgüven oluşumunu, yaratıcılığını ve üretkenliğini ortaya çıkmasını destekleyen, aile ve eğitimcinin işbirliği içinde olduğu, kaliteli bir eğitim programının sunulduğu güvenilir bir kurum olmalıdır.